Lees je wijzer met de ooievaar!

Tekstbegrip oefenen met de vogels van Beleef de Lente

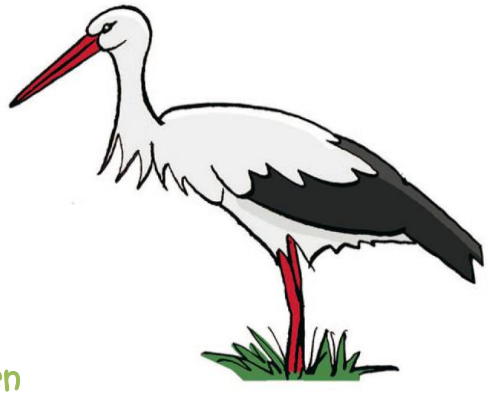

Groep

Dit werkblad is geschikt voor kinderen uit de groepen 7 en 8.

Introductie en instructie voor de leerkracht

Middels deze les leren kinderen niet alleen om informatie in een tekst op te zoeken, maar ze leren nog meer over de vogels van Beleef de Lente junior. Op deze manier wordt begrijpend lezen een stuk leuker!

Kerndoel

Deze activiteit sluit aan bij kerndoel 4. De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten.

Doel

De kinderen leren om vragen over de tekst te beantwoorden. Ze leren hoe ze antwoorden kunnen vinden in een tekst. Daarnaast leren ze meer over het leven van de ooievaar.

Tijd

Deze les duurt 45 minuten.

Voorbereiding en benodigdheden

Elke leerling heeft een kopie nodig van zowel de tekst als de vragen.

Opwarmopdracht

Om de voorkennis van de kinderen te activeren, kijkt de leerkracht samen met de kinderen naar de tekst. Er wordt gekeken naar de titel, de kopjes en de plaatjes. De kinderen denken na over de vraag waar de tekst nu precies over zal gaan. Daarna wordt er klassikaal of in kleine groepjes een woordweb gemaakt van de kennis die de kinderen al hebben over dit onderwerp.

Informatie voor de leerkracht

Na de opwarmopdracht kunnen de kinderen zelfstandig of in tweetallen aan de slag met de tekst en het werkblad. Het is aan te raden om de tekst met de zwakkere lezers samen te lezen, zodat zij zich meer bezig kunnen houden met de inhoud van de tekst in plaats van het technische aspect van lezen.
U kunt er ook voor kiezen om de tekst eerst klassikaal te lezen en de kinderen vervolgens aan de slag te laten

Martine Top

gaan. Dat geeft u de gelegenheid om moeilijke woorden eerst te bespreken en het voor de kinderen makkelijker is om de vragen te maken.
De vragen en de tekst worden klassikaal nabesproken, omdat dan duidelijk wordt welke leesstrategieën de kinderen gebruikt hebben.

N.B. Martine Top - Luchtenberg is natuurliefhebber en leerkracht op een basisschool, en maakt kinderen graag enthousiast over de mooie dingen die de natuur biedt.

De ooievaar

Even voorstellen

Heb je ooit ooievaars van zo dichtbij gezien? Omdat we van zo dichtbij in het nest kunnen kijken, kunnen we ook zien of de ooievaars geringd zijn. Als we dat zien, weten we of het dezelfde ooievaars zijn die vorig jaar ook op dit nest broedden. Die kans is best **1**
Ooievaars zijn erg trouw aan hun nestplaats. Ze komen ieder jaar terug op hetzelfde nest.

Hier wonen ze

De webcam staat bij een nest in het dorpje Gennep in Limburg. Het nest zit bovenop een schoorsteen op het dak van het oude gemeentehuis. Het is wel 18 meter hoog. Vlakbij is een kerk. Je hoort de kerkklokken regelmatig luiden.

Hieraan herken je hem

Als je eenmaal een ooievaar gezien hebt, herken je hem daarna altijd. Het is een grote vogel; nog groter dan een blauwe reiger. Zijn lijf, nek en kop zijn wit en zijn vleugels zijn zwart met wit. De poten en snavel zijn knalrood.
In de lucht herken je de ooievaar ook aan zijn lange brede vleugels met 'vingers' aan de uiteinden. En let eens op, hij beweegt zijn vleugels bijna niet. Hij zweeft, net als roofvogels. Het verschil tussen man en vrouw is niet te zien. Pas als ze paren, weet je het zeker. Dan fladdert het mannetje bovenop het vrouwtje.

Een ooievaar-jaar

De ooievaars zijn vanaf begin maart tot in september in ons land. Sommige blijven de wintermaanden, maar de meesten trekken in september naar Zuid-Europa of West-Afrika. Bijna alle jongen gaan na het uitvliegen op trek en komen na twee of drie jaar weer terug naar ons land.

Het menu

Ooievaars eten allerlei dieren zoals kikkers, muizen, mollen, insecten en wormen. In Afrika eten ze **2** sprinkhanen. Ooievaars vinden hun voedsel door rond te lopen in een weiland of een moeras. Ze pikken dan met hun lange snavel een diertje uit de grond. Kikkers zijn een favoriet hapje van ooievaars.

1. Wat past het best op plaats 1?
   a. Klein
   b. Aanwezig
   c. Groot
   d. Nihil

2. Lees 'Even voorstellen'. Waarom zijn ooievaars erg trouw volgens deze tekst?
   a. Ze blijven hun hele leven lang bij hetzelfde mannetje of vrouwtje.
   b. Ze komen ieder jaar terug bij hetzelfde nest.
   c. De kuikens van de ooievaar blijven hun hele leven hun ouders.
   d. Ooievaars blijven allemaal in Nederland.

3. Lees 'Hier wonen ze'. Wie bedoelt de schrijver met 'ze'?

   _____

4. Lees 'Hieraan herken je hem'. Waar zitten de 'vingers' van een ooievaar?

   _____

5. Met welke andere grote vogel wordt de ooievaar in dit stuk vergeleken?

   _____

6. Wat is waar volgens dit stukje?
   a. Het verschil tussen man en vrouw is te zien aan de grootte.
   b. Het verschil tussen man en vrouw kun je alleen zien tijdens de paring.
   c. Er zijn geen verschillen tussen een man en een vrouw.
   d. het verschil tussen man en vrouw kan alleen worden bepaald door een expert.

7. Lees 'Een ooievaar-jaar'. Hoeveel maanden zijn de ooievaars ongeveer in ons land?

   _____

8. Lees 'Het menu'. Wat past het best op plaats 2?
   a. Geen
   b. Vooral
   c. Weinig
   d. Soms

Het nest

Ooievaars maken hun nest het liefst op een hoge uitkijkpost van minstens zes meter hoog. Een grote boom is heel geschikt. Of een schoorsteen. Maar een paal met een wagenwiel erop ook. Het liefst keren ze terug naar hun oude nest van vorig jaar. Dat nest maken de beide ooievaars weer lekker fris door er nieuwe takken in te steken en van binnen te bekleden met zacht spul, zoals mos en mest. Een ooievaarsnest is nooit af. Op de webcams zul je zien dat de ooievaars altijd bezig zijn met takjes, plukjes, mos en zelfs stukjes plastic.

De eieren

Het vrouwtje legt één tot zes eieren. Vaak komt er om de dag een ei bij. Ze zijn wit en zijn een stuk groter dan een kippenei. Het paar kan maar één keer per jaar jongen grootbrengen. Want het duurt wel twee maanden voor de kuikens uitvliegen.

Zorgen

Jongen grootbrengen is een hele klus. Een jong eet tot het uitvliegen wel 16 kilo voer. Dat moeten de ouders allemaal verzamelen. In het begin voeren ouders de jongen elk uur met regenwormen en insecten. Later wordt dat minder vaak. De ouders vliegen dan ook verder weg om grotere prooien te vangen, zoals kikkers en veldmuizen.

Opgroeien

Niet alle jongen krijgen evenveel te eten. Daardoor groeien sommige kuikens erg snel en worden andere steeds zwakker. Als ze doodgaan, worden ze vaak opgegeten door hun grotere broers en zussen.
Na zo'n drie weken groeien er al wat vleugelveren door het dons. Ze beginnen daar mee te klapperen. Pas anderhalve maand later verlaten ze het nest. Dan zoeken ze ook zelf naar voedsel. Maar 's avonds gaan ze nog een tijdje naar het nest terug. En dan bedelen ze om wat lekkers.

Het gaat goed met de ooievaars

Zo'n 40 jaar geleden was de ooievaar bijna uitgestorven in ons land. Met de hulp van Vogelbescherming zijn er toen veel ooievaars gefokt. Die werden naar speciale buitenstations gebracht om ze aan de natuur te laten wennen. Veel oudere dieren trokken in de winter niet weg. Maar de jonge dieren gingen wel weg naar Zuid-Europa en Afrika. Ze keerden een aantal jaren later terug naar hun geboorteplek. Vandaar dat er nu vaak ooievaars zijn in de buurt van de vroegere buitenstations.

9. Lees: Ze…kippenei (regel 17-18). Wat wordt er bedoelt met 'ze'?
a. De ooievaars
b. De vrouwtjes
c. De eieren
d. De mannetjes

10. Lees: Jongen…klus (regel 23). Waarom is het grootbrengen van ooievaarsjongen een hele klus?
a. Ooievaarsjongen blijven lang in het nest.
b. Het voedsel voor ooievaarsjongen is lastig te vinden.
c. Ooievaarsjongen vallen vaak ten prooi aan andere roofdieren.
d. Ooievaarsjongen hebben 16 kilo voer nodig totdat ze uitvliegen.

11. Lees: Niet….zussen (regel 32 – 35). Wat wordt er in dit stukje **vooral** duidelijk gemaakt?
a. De voedselverdeling over de jongen van een ooievaar verloopt niet eerlijk.
b. In een nest zitten ook zwakke jongen.
c. De grotere kuikens zorgen voor de kleinere kuikens.
d. Het jong dat het eerst geboren is krijgt het meeste voedsel.

12. Hoe noemen we een regel zoals regel 42?
a. Een alinea
b. Een tussenstukje
c. Een witregel
d. Een kopje

13. Lees: Het gaat…buitenstations(regel 43- 53). Wat is hier een buitenstation?

---

14. Lees: Het gaat…ooievaars(regel 43). Welke zin is juist?
a. In deze zin staat een mening.
b. In deze zin staat een argument.
c. In deze zin staat een feit.
d. In deze zin staat geen mening, feit of argument.

15. Lees: Het gaat…buitenstations(regel 43- 53). Wat wordt niet duidelijk in deze tekst?
    a. Hoe het kwam dat de ooievaar in Nederland bijna was uitgestorven.
    b. Hoe de vogelbescherming ervoor heeft gezorgd dat de ooievaar niet is uitgestorven.
    c. Waar de jongen naar toe vlogen.
    d. Wat een buitenstation is.